

Za użyczenie eksponatów do wystawy dziękujemy:

Markowi Wojtczukowi
Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
Muzeum Gerharta Hauptmanna w Erkner
Zespołowi Szkół Rzemiosł Artystycznych w Jeleniej Górze-Cieplicach

Für die Leihgaben danken wir:

Herrn Marek Wojtczuk
dem Riesengebirgsmuseum in Jelenia Góra
dem Gerhart-Hauptmann-Museum in Erkner/b.Berlin
dem Berufsschulzentrum für Kunstgewerbe in Jelenia Góra-Cieplice

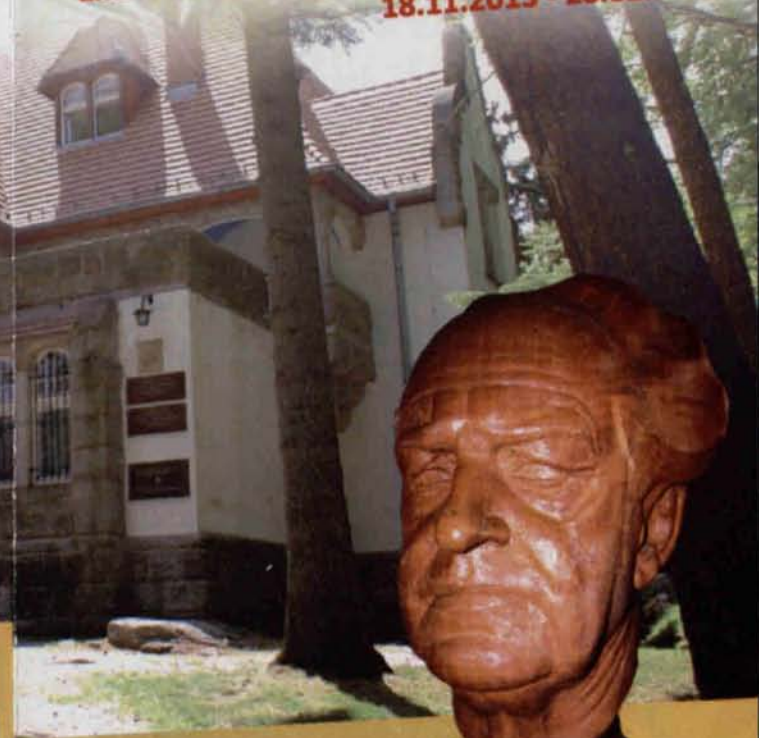
Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna”
w Jeleniej Górze-Jagniątkowie

Das Städtische Museum Gerhart-Hauptmann-Haus
in Jelenia Góra-Jagniątków

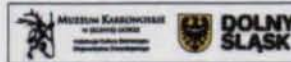
Wystawa
Die Ausstellung

Cirillo dell' Antonio

I tradycje snycerskie Ciepliec
und die Warmbrunner Schnitzkunsttradition
18.11.2013 - 28.02.2014

DOFINANSOWANE PRZEZ
MIASTO JELENIA GÓRA

Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna”
Das Städtische Museum Gerhart-Hauptmann-Haus
ul. Michałowicka 32, 58-570 Jelenia Góra
Tel. +48 75 75 532 86 / Fax. +48 75 75 563 95
www.muzeum-dgh.pl / kontakt@muzeum-dgh.pl

Projekt dofinansowany ze środków Saksońskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
Miasta Jelenia Góra oraz Konsulatu Generalnego RFN we Wrocławiu

Das Projekt wird aus Mitteln des Sächsischen Staatsministerium des Innern,
der Stadt Jelenia Góra
und des Deutschen Generalkonsulats in Wrocław finanziert.

Madonna z dzieciątkiem / ze zbiorów Marka Wojtczuka

„Cirillo dell' Antonio i tradycje snycerskie Cieplic”

W ramach obchodów 151 rocznicy urodzin Gerharta Hauptmanna Muzeum Miejskie „Dom Gerharta Hauptmanna” realizując cykl prezentacji twórców związanych z noblistą pragnie przybliżyć postać Cirillo dell'Antonio, jego uczniów, działalność prowadzonej przez niego szkoły w Cieplicach i kontynuację bogatych tradycji snycerskich.

Cirillo dell' Antonio (1878 Moena – 1971 Trewir) -zasłynął głównie jako rzeźbiarz i medalier. Urodził się w Moenia w południowym Tyrolu (Włochy). Jego ojciec był kowalem i planował przekazać synowi tajniki tego rzemiosła, jednak artystyczne zdolności Cirilla spowodowały, że w wieku 16 lat rozpoczął naukę rzeźby w tyrolskich pracowniach artystów rzeźbiarzy. Dzięki talentowi i pracowitości szybko osiągnął wysoką sprawność techniczną i stał się indywidualnością artystyczną jako rzeźbiarz i snycerz. W 1903 roku osiadł w Cieplicach i rozpoczął pracę jako kierownik klasy rzeźbiarskiej w powołanej rok wcześniej Szkole Snycerskiej. Głównym celem szkoły było kształcenie wysokiej klasy rzemieślników: rzeźbiarzy, snycerzy i stolarzy. W latach 1922 – 1940 roku dell' Antonio pełnił funkcję dyrektora szkoły. Dzięki jego aktywnej działalności szkoła zyskała bardzo dobrą renomę i kształciła coraz większą ilość młodzieży z kraju i z zagranicy. Sukcesy szkoły zostały ukoronowane przyznaniem w 1935 tytułu „Szkoły Mistrzowskiej dla Rzeźbiarzy Stolarzy”. Uczniowie wraz z nauczycielami realizowali liczne zlecenia na pamiątki, meble, detale snycerskie, rzeźbione drogowskazy, krzyże cementarne, szopki bożonarodzeniowe, podejmowali się też wykonania wyposażenia całych kościołów (m.in. 1907 r. ambona i ołtarz główny ewangelickiego kościoła św. Łazarza w Poznaniu, 1910 r. wyposażenie kościoła w Legnicy, 1912 r. dwunastu apostołów do złotej sali poznańskiego ratusza oraz ozdobiono płaskorzeźbami przedstawiającymi epizody z dziejów Jeleniej Góry rajców miejskiego ratusza, które istnieją do dzisiaj). Cirillo dell'Antonio był nie tylko artystą, ale również doskonałym nauczycielem, do jego uczniów należeli m.in. Helmut Benna (1900–1969) i Walter Volland (1898–1980). Cirillo dell' Antonio był członkiem założycielem powstałego w 1922 roku Stowarzyszenia Artystów Świętego Łukasza w Szklarskiej Porębie. Jego prace odznaczają się wysoką, artystyczną jakością i niezwykle starannym modelunkiem. Nie eksperymentował, tworzył dobre, realistyczne rzeźby, głównie w drewnie, uwytatniające charakterystyczne cechy modelu.

W 1922 roku roku Cirillo dell'Antonio poznał Gerharta Hauptmanna podczas wizyty w domu noblisty w towarzystwie burmistrza Jablonca doktora Fischera. Artysta bardzo chciał wykonać popiersie pisarzowi, jednak na zrealizowanie planu musiał czekać dziesięć lat. Latem 1932 roku Gerhart Hauptmann zaprosił Cirilla do swojej willi i pokazał mu woskowe popiersie syna Benvenuto swojego autorstwa. Na prośbę noblisty dell'Antonio wykonał do rzeźby cokół i podpórkę, by się nie przechylała. Wówczas też rzeźbiarz poprosił Hauptmanna o pozwolenie na popiersie. Sesja odbyła się przed Bożym Narodzeniem 1932 roku. Drugie popiersie pisarza wykonał dell' Antonio w 1942 roku. Podczas pozowania prowadził rozmowę o tajnikach rzemiosła rzeźbiarskiego; dell'Antonio podziwiał też 3 prace rzeźbiarskie autorstwa Gerharta Hauptmanna oraz rzeźby innych artystów zgromadzone w willi. W 1945 roku dell' Antonio przeniósł się do rodzinnej Moeny, gdzie założył szkołę snycerską „Scule d'Arte”. W 1954 roku przeniósł się do Trewiru, gdzie mieszkał aż do śmierci. Prace rzeźbiarskie artysty są bardzo rozproszone, pojedyncze obiekty możemy podziwiać w zbiorach muzealnych oraz kolekcjach prywatnych.

Po 1946 roku tradycje snycerskie Cieplic kontynuowane są w nowej placówce - Zespole Szkół Rzemiosł Artystycznych - pod kierunkiem znakomitych polskich artystów i pedagogów. Uczniowie tej szkoły są autorami popiersia Cirillo dell'Antonio, a także innych rzeźb i rysunków powstałych w ramach zorganizowanego wspólnie z muzeum konkursu i prezentowanych na wystawie. Ponadto obiekty zgromadzone na wystawie w Muzeum Miejskim „Dom Gerharta Hauptmanna” pochodzą z prywatnej kolekcji Pana Marka Wojtczuka, a także ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze i Muzeum Gerharta Hauptmanna w Erkner (Niemcy).

Projekt został zrealizowany dzięki finansowemu wsparciu ze strony Miasta Jelenia Góra, Saksońskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Konsulatu Generalnego RFN we Wrocławiu.

Popiersie starszej kobiety / Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze / fot. M. Wegner

Carl Hauptmann / Muzeum Gerharta Hauptmanna w Erkner / fot. MMDGH

„Cirillo dell' Antonio und die Warmbrunner Schnitzkunsttradition”

Aus Anlass des zu feiernden 151. Geburtstages Gerhart Hauptmanns hat das Städtische Museum „Gerhart-Hauptmann-Haus” eine Ausstellung vorbereitet, die nicht nur die Künstlergestalt von Cirillo dell' Antonio, sondern ebenfalls seine Schüler, die Tätigkeit der von ihm geführten Schule in Warmbrunn, wie auch die Fortsetzung der langen Schnitzertradition zum Vorschein bringt.

Cirillo dell' Antonio (geb. 1878 in Moena –gest. 1971 in Trier)

Berühmt wurde er hauptsächlich als Holzbildhauer und Medailleur. Er wurde in Moena im Südtirol (Italien) geboren. Sein Vater war ein Schmied und er versuchte vorerst auch seinem Sohn dieses Gewerbe beizubringen, bevor es sich herausgestellt hat, dass der junge Spross der Familie bildhauerisch hochbegabt ist. So begann Cirillo im Alter von 16 Jahren die Bildhauerlehre in den Studios von den Tiroler Bildhauern. Dank dem großen Talent und Fleiß erreichte er schnell eine hohe technische Versiertheit und wurde eine künstlerische Größe auf dem Gebiet der Bildhauerei und Schnitzerei. 1903 siedelte er nach Bad Warmbrunn um, wo er eine Bildhauerklassse in der ein Jahr eher gegründeten Holzschneitzerschule übernahm. Das Hauptziel dieser Schule war, Handwerker, wie Bildhauer, Schnitzer und Schreiner auf hohem Niveau auszubilden. In den Jahren 1922 – 1940 war dell' Antonio als Direktor der erwähnten Schule tätig. Dank seiner aktiven Tätigkeit gewann die Schule große Popularität und konnte immer größere Schülerzahlen verzeichnen, sowohl aus dem Inland wie auch aus dem Ausland. Der außerordentliche Erfolg der Schule wurde 1935 mit der Verleihung eines Titels „Meisterschule für Holzbildhauer” gekrönt. Unter der Anleitung ihrer Lehrer fertigten die Schüler verschiedene in Auftrag gegebene Holzkonstzerzeugnisse an: Möbelstücke, Schnitz Einzelteile, geschnitzte Wegweiser, Grabkreuze, Weihnachtskrippen, usw. Sie übernahmen sogar Aufträge für schnitzersche Ausstattung ganzer Kirchengebäude (u.a. die Kanzel und Hauptaltar der evangelischen St.-Lazarus-Kirche in Posen, 1907; die Ausstattung der Kirche in Liegnitz, 1910; Skulpturen von 12 Aposteln im Goldenen Saal des Posener Rathauses und Episoden aus der Geschichte von Hirschberg dargestellt im Rathaussaal dieser Stadt. Cirillo dell' Antonio war nicht nur ein Künstler sondern auch hervorragender Lehrer: zu seinen Schülern gehörten unter anderem Helmut Benna (1900-1969) und Walter Volland (1898-1980). Cirillo dell' Antonio selbst war einer der Gründungsmitglieder der 1922 gegründeten Künstlervereinigung St. Lukas in Schreiberhau. Seine Arbeiten zeichnen sich durch eine hohe künstlerische Qualität und sehr präzise Flächenmodellierung aus. Er experimentierte nicht, sondern schuf gute realistische Skulpturen, hauptsächlich aus Holz, die die charakteristischen Merkmale des Modells zum Vorschein brachten.

Im Jahr 1922 lernte Cirillo dell' Antonio Gerhart Hauptmann kennen. Dies geschah während eines Besuchs, den der Bildhauer in Begleitung des Bürgermeisters von Jablonec, Dr. Fischer dem großen Schlesier abstattete. Der Künstler war sehr erpicht darauf, Hauptmanns Büste zu schnitzen, doch auf die Realisierung dieses Wunsches musste er zehn Jahre warten. Im Sommer 1932 lud Gerhart Hauptmann Cirillo in seine Villa ein und zeigte ihm die Wachsbüste seines Sohnes Benvenuto, die er selbst angefertigt hatte. Auf Wunsch des Nobelpreisträgers machte dell' Antonio einen Sockel für diese Büste und auch eine Stütze, damit die Skulptur nicht zur Seite neigte. Da bat der Bildhauer Hauptmann, ihm für die Büste Modell zu stehen. Die Session fand vor Weihnachten 1932 statt. Die zweite Büste fertigte Dell' Antonio 1942 an. Während der Session sprachen sie über die Bewandnisse des Holzkunstgewerbes; dell' Antonio konnte ebenfalls die drei eigenen Arbeiten von Hauptmann wie auch die anderen in der Villa befindlichen Skulpturen von anderen Künstlern bewundern. 1945 ging dell' Antonio nach Moena zurück, wo er eine Schnitzerschule „Scule d' Arte” gründete. 1954 zog er nach Trier um, wo er bis zu seinem Tode lebte. Die Arbeiten des Künstlers sind weit verstreut, einzelne Exemplare kann man in den musealen oder privaten Sammlungen bewundern.

Seit 1946 wird die Warmbrunner Schnitzertradition in einer neuen Institution, im Berufsschulzentrum für Kunstgewerbe unter der Leitung von hervorragenden polnischen Künstlern und Pädagogen fortgesetzt. Die Schüler dieser Schule sind Autoren der Büste von Cirillo dell' Antonio wie auch von andern Skulpturen und Zeichnungen, die während des zusammen mit dem Museum organisierten Wettbewerbs entstanden sind und die in der Ausstellung präsentiert werden. Es ist zu erwähnen, das einige der in der Ausstellung des Städtischen Museums „Gerhart-Hauptmann-Haus” gezeigten Objekte aus der Privatsammlung von Herrn Marek Wojtczuk wie auch aus den Sammlungen des Museum Karkonoskie in Jelenia Gora und des Gerhart-Hauptmann-Museums in Erkner stammen.

Das Projekt wurde dank der finanziellen Unterstützung der Stadt Jelenia Góra, des Sächsischen Ministeriums des Innern und des Generalkonsulats der Bundesrepublik Deutschland in Wrocław realisiert.